

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek vedoucího)

Práci předložila studentka: Dana Lipenská

Název práce: Postupimská dohoda ve znovusjednoceném Německu

Vedoucí práce: PhDr. Petr Šafařík (IMS FSV UK)

Tomuto posudku jsem bohužel nucen předeslat následující poznámku: figuruji zde jako vedoucí bakalářské práce u textu, jehož nemalou část jsem *nedostal* ke konzultaci. Na začátku ledna 2013 jsem Daně Lipenské na mnoha příkladech *písemně* doložil, že by nebylo vhodné tehdejší rukopis dokončit bez početných změn a oprav. Studentka tehdy mé doporučení plně přijala a ohlásila svou připravenost rozepsaný text výrazně opravit a další práci na něm konzultovat. Od té doby se tak ale ani jednou nestalo, a to písemně ani osobně. Obdržel jsem až finální text odevzdaný prostřednictvím Studijního informačního systému.

1. OBSAH A CÍL PRÁCE:

Dana Lipenská se zabývá několika aspekty hodnocení Postupimské dohody, respektive hodnocení její části týkající se nuceného vysídlení Němců ze střední Evropy. Studentka si nad složitou právně-historickou materií klade dva cíle: zaprvé chce popsat, jak byl tento smluvní akt právně hodnocen ve Spolkové republice Německo, a zadruhé ohlašuje cíl analyzovat, jaký vliv měla Postupimská dohoda, resp. její vybrané části, na vztahy SRN s Polskem a Československem/Českou republikou.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ:

Autorka bohužel nijak necharakterizuje zvolenou metodologii. Předkládá pojednání z velké části kompilační, a to v místy roztěkaném pojetí, které se od dvou hlavních podtémat několikrát vzdaluje k příliš obecným pasážím. S ohledem na zvolené téma by byla postradatelná například podkapitola 1.2.

Dana Lipenská se kromě kompilace pokusila také o analýzu, zejména o rozbor mediálního obrazu zkoumaného tématu na stránkách vlivného německého deníku Die Frankfurter Allgemeine Zeitung (FAZ). Tato část – zaujímavější jen necelé dvě strany (s. 35-36) – jako analýza neobstojí, neboť nesplňuje základní náležitosti jako například objasnění, jak byl vybrán zkoumaný vzorek textů. Problémem zde bylo – jako ostatně na řadě dalších míst práce – i vágní vyjadřování, navíc posílené velkým množstvím stylistických neobratností a gramatických chyb (více k tomu viz 3. část tohoto posudku). Na některé z komentovaných článků z FAZ autorka vůbec neodkazuje bibl. údajem (např. na příspěvek napsaný Alexandrem Dubčekem; s. 36).

V bakalářské práci je dále problematické, že studentka nevyužila některé tituly relevantní literatury dostupné i v České republice.¹ Kvůli tomu chybí také hlubší vhled do historie

---

¹ Autorka nevyužila ani takové zdroje, které jsem jí explicitně doporučil i s uvedením bibl. údajů, např. Hahn, E. – Hahn, H. H., Die Vertreibung im deutschen Erinnern. Paderborn et al.: Ferdinand Schöningh, 2010; Houžvička, V., Návraty sudetské otázky. Praha: Karolinum, 2005 nebo Loužek, M. (ed.), Česko-německá deklarace: deset let poté. Praha: Centrum pro ekonomiku a politiku, 2007 (odtud by bývalo bylo vhodné využít zejména článek Kunštát, M., Platnost Postupimské dohody při jednání o deklaraci, s. 135-145).

a principů mezinárodního práva a vztahení těchto poznatků k problematice Postupimské dohody.

V bakalářské práci postrádám také povědomí o německé recepci knihy amerického právního experta Alfreda de Zayas „Nemesis at Potsdam“ z roku 1977 (německy vyšla práce v témže roce² a poté v řadě vydání).

Pasáž věnovaná komentáři použité literatury je nedostatečná. Zaujímá pouhou jednu stranu (s. 3), z níž část tvoří triviální zmínky o internetových stránkách, kde je možné najít texty mezinárodních smluv. Čtenář by se měl spíše dozvědět, proč autorka považuje internetový portál „Studená válka“ (<http://studena.valka.cz>), na který v textu také odkazuje, za relevantní zdroj.

Dana Lipenská z právních expertů vyzdvihuje Václava Pavlíčka, ale v samotném textu odkazuje jen na jediný jeho článek. Pozoruhodný český sborník „Právní aspekty odsunu sudetských Němců“³ v komentáři literatury není vůbec zmíněn; v práci se na něj ostatně odkazuje jen jednou (a to chybným zápisem bibl. údaje, viz pozn. pod čarou č. 6). Knihu „Komu sluší omluva“ studentka označuje za „zajímavou“ a zároveň za „tendenční“ a chválí ji jako dobrý zdroj „některých přímých citací“, aniž by předložila alespoň krátký komentář dokládající, nakolik zvážila, je-li takový přístup náležitý – vždyť zmíněná kniha zcela postrádá autorské údaje a místy neuvádí řádně zdroje.⁴

V pojednání D. Lipenské je na práci se zdroji problematice i to, že mírně nadužívá jednu syntézu o dějinách Německa,⁵ přestože by se u daných témat mohlo pracovat s detailnějšími publikacemi (s. 6, 7, dvakrát na s. 10). Některé důležité texty autorka cituje jen zprostředkovaně jinými zdroji, např. právní expertizu Christiana Tomuschata (s. 30-31). Oproti tomu ze sborníku „Je již český právní řád v souladu s právem EU?“, přinášejícího i v českém překladu relevantní článek mj. právě od Ch. Tomuschata,⁶ diplomantka expertovu stať nijak nezohlednila.

Prvnímu ze dvou hlavních podtémat – právnímu hodnocení Postupimské dohody ve Spolkové republice Německo – jsou věnovány jen necelé tři strany (s. 12-14). Přestože autorka ohlašuje, že si bude všimnout právního hodnocení dokumentu zejména mezi německými odborníky, ve zmíněné podkapitole jmenovitě uvádí jen jednoho (názory několika dalších se objevují v následujícím textu, což výklad tříští).

Pozitiva části věnované právnímu posudku rakouského právníka Felixe Ermacory, v níž autorka přínosně pracuje přímo s danou expertizou, jsou omezena tím, že ji diplomantka málo zapojuje do celkového výkladu a příliš zůstává u pouhé reprodukce Ermacorova textu.

Na některých místech bakalářské práce se objevují nepřesnosti nebo zavádějící vyjádření, kupříkladu když je faktické otevření hranic NDR k SRN ze dne 9. 11. 1989 označeno za pád Berlínské zdi pouze „symbolický“ a je chybně datováno k 8. 11. 1989 (s. 15).

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ:

² De Zayas, A., Die Anglo-Amerikaner und die Vertreibung der Deutschen: Vorgeschichte, Verlauf, Folgen. München: Beck, 1977.

³ S. n. [Kural V. et al.], Právní aspekty odsunu sudetských Němců. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 1995.

⁴ Srov. např. místo, kde je jako odkaz uvedeno „(Podle zdrojů čs. a německého tisku)“ – S. n., Komu sluší omluva – Češi a sudetští Němci: dokumenty, fakta, svědectví. Praha: Erika, 1992, s. 173.

⁵ Müller, H. et al., Dějiny Německa. Praha: NLN, 1999.

⁶ Tomuschat, Ch., Dekrety – překážka přijetí České republiky do Evropské unie? In: S. n., Je již český právní řád v souladu s právem EU? Ist das Tschechische Rechtssystem bereits EU-Konform? Friedrich-Ebert-Stiftung e. V. – zastoupení v České republice: Praha, 2002, s. 70-96.

Diplomantka se místy vyjadřuje povrchně, její styl tíhne k *mluvenosti*. Vágnost vede k tomu, že některé pasáže připouštějí dvojí čtení. Matoucí je mj. poslední souvětí závěru, které jako by Spolkové republice Německo přiznávalo úsilí o potvrzování platnosti Postupimské dohody – tomu ale neskýtají oporu ani předcházející stránky práce. Ty přitom – navzdory uvedeným nedostatkům – dokládají snahu o diferencovaný vzhled do problematiky.

Názvy některých kapitol jsou příliš obecné a vytvářejí dojem pojednání o výrazně širším tématu (viz např. názvy „Situace v Německu do r. 1990“ nebo „Sjednocení Německa“).

Bakalářská práce Dany Lipenské má mnoho stylistických a jazykových nedostatků. Objevují se syntaktické deformace (vyšinutí z vazby atp., např. na s. 28), místy jsou nejasné podmínky vět (kupř. na s. 5). Autorka nadužívá některých floskulí a navíc je uvádí blízko sebe, což posiluje dojem vyjadřovací neobratnosti, srov. např. spojení „jak bylo řečeno“ v závěru (s. 37).

V textu je velké množství pravopisných chyb, zejména v psaní interpunkce (kupř. na s. 28 je takových nedostatků hned několik). Hrubá pravopisná chyba se nachází i v abstraktu („Němci založily“). Například první odstavec úvodu obsahuje hned několik jazykových a písařských chyb a navíc i vágní dataci Postupimské konference (s. 2). Autokorektury unikla řada překlepů i v názvu citovaných prací (např. u knihy Samuela Salzborna).

Autorka chybně překládá některé názvy, přestože jsou jejich převody do češtiny ustálené – např. Spolkový ústavní soud.

Také mnohé chyby v odkazování svědčí o práci ve velkém časovém stresu (nebo o nedbalosti?). Autorka někdy cituje chybně ze sborníků – neodkazuje na jednotlivé stati, jen na celý sborník (!), popř. neuvádí editory sborníků, a to ani v závěrečném seznamu pramenů. Odkazový aparát zjevně neprošel dostatečnou korekturou – jsou v něm i taková pochybení, že se odkaz na bezprostředně předcházející zdroj zjevně vztahuje k jiné publikaci, srov. např. pozn. pod čarou č. 75. Jinde bezprostředně následující odkazy na týž zdroj zkracovány nejsou (kupř. pozn. pod čarou č. 50-52).

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE:

Zvolené téma je velmi náročné a autorka správně identifikovala řadu jeho důležitých aspektů a souvislostí. Bohužel ale svým výkladem nedokázala proniknout hlouběji a navíc výsledek svého – jistě nemalého – úsilí sama omezila nedostatky zejména ve využití dostupné odborné literatury. Dalšími závažnými problémy jsou – jak uvedeno – špatná stylistická a jazyková úroveň práce a chyby v odkazování.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ:

K obhajobě doporučuji, aby studentka doplnila *kritický* komentář k vybraným důležitým pramenům a literatuře a aby prokázala, zda je alespoň rámcově obeznámena s německou recepcí toho, jak problematiku Postupimské dohody podává americký právní expert Alfred de Zayas.

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

Pojednání, které má mnoho slabin, doporučuji k obhajobě kvůli náročnosti jeho tématu a pod podmínkou, že diplomantka při obhajobě podá vynikající výkon. Pro takový případ navrhuji bakalářskou práci Dany Lipenské hodnotit známkou *dobře* (3).

Datum: 11. 6. 2013

Podpis: Petr Šafařík